Fabryka istnieje od 1880 r.

Józef Lewiński Włocławek

FABRYKA KAMIENI MŁYŃSKICH

poleca znakomitej dobroci:

Kamienie Francuskie Naturalne

złożone z oddzielnych sztuk oryginalnego francuskiego La Ferté kwarcu

KAMIENIE SZTUCZNE:

Kwarcowe z najlepszego francuskiego kwarcu. Kwarcowo-Szmerglowe i Szmerglowe.

KAMIENIE PIASKOWE SZTUCZNE. 13

Fabryka Silników

„DEUTZ"

Wykonywa jako specjalność:

Silniki na gaz ssany
Gazownie na torf, koks, odpadki drzewne i trociny
Silniki Diesela najnowszej konstrukcji bez kompresora
Lokomotywy Spalinowe

Przedstawicielstwo w Firmie **„Silniki Spalinowe"** Sp. z ogr. odp.

Warszawa, Mazowiecka 7. Telefon 163-73. 42

BUDOWA TURBIN WODNYCH

„WODOTURBINY"

C. BERNHARDT i S-ka

Łódź, Zakątna 62.

RYFLOWANIE WALCÓW

BUDOWA MŁYNÓW
POSTAWY WALCOWE
WŁASNE I ZAGRANICZNE
KAMIENIE MŁYŃSKIE
FRANCUSKIE, SASKIE, ŚLĄSKIE I SZTUCZNE

PERLAKI
MASZYNY DO CIĘCIA KASZY
ŁOŻYSKA, PĘDNIE (Transmisje)
KOŁA ZĘBATE, NAPRAWA MASZYN, GAZA JEDWABNA SZWAJC.
TURBINY FRANCIS'A
WŁASNEGO WYROBU.

CENY PRZYSTĘPNE 40

Instalacje młynów, piekarń i sił wodnych

pod kierownictwem dyplom. inżyniera

St. Małyszczyckiego.

Porady praktyczne dla poprawy dawnych i budowy nowych urządzeń na podstawie długoletniej praktyki i z uwzględnieniem najnowszych udoskonaleń; badanie sytuacji miejscowej z ewent. pomiarem siły wodnej; sporządzanie planów i kosztorysów oraz nadzór techniczny nad budową.

„Praca" Biuro Inżynierskie

Bydgoszcz, ul. Krasińskiego 14. 14

Dobrą mało używaną

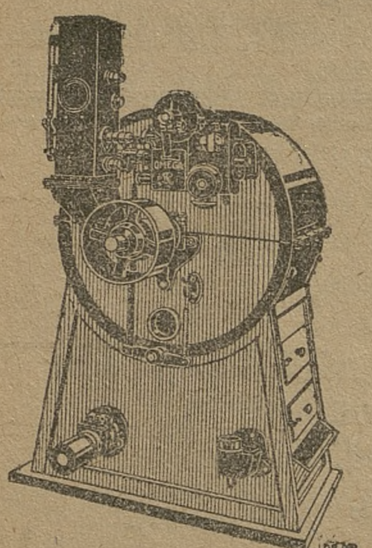
Turbinę i 3 odsiewacze odśrodkowe

(na zychtmaszyny) wraz z przedsiewaczami, ponieważ zbyteczne, bardzo tanio sprzedam.

W. Rafiński

43

Kamienica, pow. Tuchola. (Pomorze).

Rok VI Warszawa, 30 kwietnia 1925 r. № 8

MŁYNARZ POLSKI

ORGAN ZWIĄZKU MŁYNARZY POLSKICH

Redakcja i Administracja: Warszawa, Nowy-Świat 70, skrz. poczt. 68, tel. 277-45.

Redaktor przyjmuje codziennie od godz. 11 do 2 pp. Administracja czynna od godz. 10 do 3 pp.

Warunki prenumeraty: Dla członków Zw. Mł. Pol. kwartalnie 4 zł.
Dla nie członków „ 6 „

1615 numer naszego konta w P. K.O.

Konto czekowe Zw. Młyn. Pol. i Red. „Młynarza Polskiego" w P. K. O. Nr. 1615.

Ziarna zbożowe i ich przetwory młynarskie i piekarskie.

(Ciąg dalszy).

WAGA GATUNKOWA 1 HL. = 100 LITRÓW ZIARN, WCHODZĄCYCH W ZAKRES MŁYNARSTWA ZBOŻOWEGO.

	Od—do kg.	Średnio kg
1. Pszenica ozima	72 — 82	77
„ jara	72 — 78	75
„ orkisz z plewą.	—	43
2. Żyto ozime	68 — 75	72
„ jare	62 — 70	66
3. Jęczmień 4-rzędowy . .	62 — 68	65
4. Gryka	68 — 75	72
5. Proso	66 — 70	68
6. Owies	40 — 50	45
7. Kukurydza	70 — 80	75
8. Ryż obłuskany	65 — 68	67
„ nieobłuskany . . .	46 — 54	50

Ponieważ nasze giełdy zbożowe oceniają dotąd wartość gatunkową ziarna nie podług w a g i h e k t o l i t r o w e j, lecz t. zw. „h o l e n d e r s k i e j", więc poniższa tabela porównawcza daje potrzebną orjentację w tym względzie:

Waga 1 hl. ziarna w kg.	Waga 1 worka (= 83.44 litrów) w funtach holenderskich = 0.4922 kg.	Waga 1 hl. w kg.	Waga holenderska	Waga 1 hl. w kg.	Waga holenderska
61	102.0	68	113.5		
62	104.0	69	115.0	75	125.0
63	105.5	70	117.0	76	127.0
64	107.0	71	118.5	77	128.0
65	109.0	72	120.0	78	130.0
66	110.5	73	122.0		
67	112.0	74	123.5		

Im większa jest waga objętościowa danego gatunku ziarna, tem większą ono posiada wartość przemiałową, tak n. p. stwierdzonem zostało, że ziarna, których 1 hl. waży 66, 70, 78 i 82 kg., wydają kolejno: 67, 70, 76 i 80% mąki, a tłomaczy się to ogólnikowo tem, że im dany gatunek ziarna jest objętościowo lżejszy, to więcej zawiera w sobie części otrębowych, wydzielanych z otrzymywanych z niego produktów

mącznych. Wzgląd ten na wysoką wydajność mąki z danego gatunku ziarna niezawsze jest zarazem równoznacznym z przydatnością odnośnej mąki do do wypieku; do tego bowiem potrzeba przedewszystkiem, ażeby ziarno zawierało w sobie o odpowiednich własnościach gluten, co niezawsze miewa miejsce przy względnie wysokiej nawet wadze objętościowej danego ziarna.

Ażeby więc ocenić wartość gatunkową ziarna, nietylko dla celów młynarstwa, lecz także i piekarstwa, potrzebny jest próbny przemiał i wypiek, do czego służą w większych racjonalnie prowadzonych młynach małe młynki walcowe z odpowiedniemi odsiewaczami i piecyki próbne.

Powierzchowna ocena ziarna w zwykłych małych zakładach młyńskich, nieposiadających odpowiednich przyborów próbnych, odbywa się pobieżnie następującymi sposobami:

1. **dotyk ręczny** garści ziarna, przy pewnej większej wprawie, daje przybliżoną orjentację, co do suchości i wagi gatunkowej;

2. **wprawne oko** odróżnia z łatwością normalnie dojrzałe ziarno od niedojrzałego, lub przejrzałego, albo też śnieciastego i porastającego;

3. **wyrobionem powonieniem** rozpoznaje się nietylko stęchły zapach ziarn, pochodzących z wilgotnego zbioru lub ze złego przechowywania jego, lecz także niewidoczną zewnętrznie śnieć, kryjącą się niekiedy w brózdkach ziarnek;

4. **po smaku** rozgryzionych ziarn poznaje się, czy ziarno jest normalnie zdrowe, czy też w stanie zachodzącego w niem rozkładu jego części organicznych.

Ogólne zaś dobre cechy ziarna stanowią: jednostajna wielkość pojedyńczych ziarnek danego gatunku, wygląd ich gładki z połyskiem i względnie nieznaczna domieszka ziarn obcych, jak kąkolu, wyki i t. p., oraz innych zanieczyszczeń ziemnych, drzewnych i t. p.

Zupełnie racjonalna i wszechstronna ocena wartości ziarna zbożowego z ekonomicznego punktu widzenia przedstawia się dotąd w rzeczywistości bardzo trudną do osiągnięcia, a to z poniżej przytoczonych względów.

Rolnicy, jako wytwórcy surowego ziarna, oceniają wartość pewnych typowych odmian zboża podług ich zdatności do uprawy, w stosunku do kosztów tej ostatniej i obfitości plonu.—Piekarzom znowu, jako odbiorcom mąki, chodzi o jej zdatność do wypieku wydajność i przymioty pieczywa.—Młynarze wreszcie, jako pośredniczący pomiędzy wytworcami surowego ziarna (rolnikami) i gotowego pieczywa (piekarzami), muszą uwzględniać częściowo obustronne wymagania, dołączając do tego, jako wytwórcy produktów mącznych, swą własną ocenę podług zdatności zarna do mielenia, kosztów produkcji i wydajności mlewa.

Tym sposobem powstaje ogromna trudność racjonalnego unormowania cen na produkty zbożowe, do czego w znacznym stopniu przyczynia się powszechne traktowanie tego przedmiotu po omacku (na oko). To też dotąd, dopóki nie zostaną zaprowadzone w tym kierunku systematyczne i umiejętne badania i doświadczenia, nie może przyjść do oceny rzeczywistej wartości typowych odmian produktów zbożowych, bez których znowu odnośne stosunki handlowe pozostaną, jak dotychczas u nas, widownią zamętu i wyzysku słabszego przez silniejszego.

Oprócz tego dla stworzenia pożądanej harmonji w handlu zbożem i mąką potrzeba, ażeby usiłowania rolników nie były skierowywane przeważnie tylko ku podniesieniu obfitości plonu, bez zwracania uwagi na poprawę własności jakościowych samego ziarna, również młynarze i piekarze nie powinni starać się wyłącznie o zwiększenie wydajności mąki i pieczywa, nie bacząc na ochronę naturalnych przymiotów ziarna i mąki podczas procesu mielenia i pieczenia.

Wspólna jedynie praca, podjęta w umiejętny sposób w celu wykrycia rzeczywistej zdatności ziarna do uprawy, mielenia i wypieku, łącznie z należytym ustosunkowaniem kosztów każdej odnośnej produkcji, może wyświetlić racjonalną ocenę wartości produktów zbożowych, zarówno w ich stanie surowym i przetworzonym (na mąkę lub kaszę), jak i gotowym do spożycia, t j. jako ziarna mąki (lub kaszy) i pieczywa.

W tym też celu powinien powstać u nas fizykalno-chemiczno-fizjologiczny instytut państwowy, który, wzorowo zorganizowany i należycie wyposażony we wszystkie potrzebne do tego środki pomocnicze, służyłby do stałych badań wszelkiego rodzaju produktów zbożowych i publikowań odnośnych wyników do użytku władz rządowych i interesantów prywatnych. O potrzebie i celowości takich instytutów państwowych świadczą najlepiej wszystkie państwa kulturalne, w których oddają one wielkie usługi rolnictwu i związanymi z niem przemysłom.

B. ZASADNICZE CZĘŚCI SKŁADOWE ZIARN ZBOŻOWYCH.

Ponieważ zadaniem młynarstwa zbożowego jest wytwarzanie z ziarn takich materjałów spożywczych, które po wypieczeniu lub ugotowaniu służą za pokarm ludzki, więc przedewszystkiem należy zapoznać się z własnościami odżywczemi najważniejszych jego części składowych.

Bliższe rozpatrzenie organicznej budowy ziarna poucza, że główną jego część składową stanowi jądro mączne, zw. bielmem, którego komórki są szczelnie wypełnione krochmalem, zwanym także skrobią lub mączką, z większą lub mniejszą domieszką ciał białkowych, przyczem warstwy komórkowe jądra mącznego, w miarę oddalania się ich od jego środka ku otaczającej go wokoło **warstwy glutenowej,** posiadają coraz mniejsze objętościowe komórki, a zawierające stosunkowo coraz więcej ciał białkowych. Tem też objaśnia się dla czego najbielsza mąka ziarna, wydobywana ze środka jądra mącznego, jest uboższą pod względem zawartości ciał białkowych w porównaniu do mąki ciemniejszej, pochodzącej z komórek jądra ziarnowego, mieszczących się bliżej wastwy glutenowej. **Ciemniejsze zaś zabarwienie mąki, pochodzącej z zewnętrznych warstw komórkowych jądra ziarnowego, tłomaczy się tem, że te ostatnie, zrastając się silnie z warstwą glutenową, nie dają się mechanicznym sposobem oddzielać bez pewnego rozdrobienia także**

części otrębowych ziarna, nadających właśnie ciemniejszy kolor danej mące.

Te zewnętrzne, bogate w białko warstwy komórkowe jądra mącznego, wynoszą do 4% całego jądra, a zawierają w sobie około 20% ciał białkowych w swej substancji suchej, odpowiadających do 65% glutenu wilgotnego w stosunku do jego całej zawartości w jądrze mącznym. W a r s t w a g l u t e n o w a, **otaczająca jądro mączne, składa się ze ściśle zgrupowanych ze sobą, objętościowo znacznie mniejszych i o grubszych tkankach, w porównaniu do jądra mącznego, komórek, wypełnionych drobno - ziarnistą, brunatną, z odcieniem żółtawym, czerwonawym lub niebieskawym, odpowiednio do gatunku ziarna, substancją glutenową, ze znaczną zawartością soli mineralnych i tłuszczu roślinnego.** Ponieważ tkanki komórkowe warstwy glutenowej są względnie grube i nie dają się dotychczasowymi, zwykłymi środkami mechanicznymi rozdrabiać do takiego stopnia, ażeby zawartości ich zostały tak odkryte, aby mogły być strawiane przez organizm ludzki, więc przy obecnych systemach mielenia pozostawia się je w otrębach, przyczem wszakże utraca się około połowy ciał białkowych i $^2/_3$ soli mineralnych z całej ich zawartości w ziarnie zbożowem. Odrębny zaś system drobienia ziarna, odkrywający komórki warstwy glutenowej, a więc czyniący strawnemi cenne ich zawartości, znajduje się jeszcze w pierwszej swej fazie rozwoju i natrafia na znaczny opór, towarzyszący zwykle wszelkim reformom, wymagającym pewnych ofiar od dawnych systemów.

Następną zasadniczą część składową ziarna stanowi z a r o d e k („embryo"), wynoszący w pszenicy 2 — 3%, w życie 2,5—6,5%, a w kukurydzy 10—14% całkowitej wagi ziarna. Przeciętny skład chemiczny zarodków pszennych i żytnich jest następujący: wody 10%, tłuszczu 11 — 12%, ciał białkowych (azotowych) 35%, węglowodanów 36 — 37%, drzewnika 2 — 3% i popiołu 5%. Zawartość tłuszczu w zarodkach kukurydzy wynosi 20 — 25%. Wielokrotnie i wszechstronnie debatowana kwestja, czy zarodki mają wchodzić w skład przetworów ziarnowych, została przez ogół sfer młynarskich, przy poparciu odnośnych badań fizjologicznych, zdecydowaną w ten sposób, że o ile przetwory ziarn zbożowych są szybko po ich wytworzeniu spożywane, to mogą być bez wahania pozostawiane w nich, natomiast przetwory ziarnowe, stanowiące towar handlowy, jako wymagający dłuższego przechowywania, zanim zostanie spożytym, winny być pozbawione zarodków; powodem zaś tego jest, że ciała azotowe, a szczególnie tłuszcze rozdrobionych zarodków podlegają dość szybkiemu iłczeniu i tęchnieniu, co wpływa ujemnie na smak i zapach odnośnych przetworów ziarnowych. **Ponieważ zaś zarodki ziarnowe zawierają tak cenne składniki dla organizmu ludzkiego i dają się przytem z łatwością oddzielać od ziarna w większej części już podczas tak zwanego „żubrowania", a następnie przy pierwszem drobieniu ziarna, więc najracjonalniejszem jest zużytkowywanie ich oddzielne na preparaty odżywcze, z których najwięcej dotąd rozpowszechnionym jest t. zw. „Materna", stanowiąca sproszkowane i odgoryczone zarodki ziarnowe.**

C. WARTOŚĆ KALORYCZNA POKARMÓW ZIARNOWYCH.

Proces wymiany ciał w organizmie polega w ogólnym zarysie na utlenianiu, przyczem wyzwalane z pokarmów siły żywe, objawiają się jako ciepło, lub przez pracę zewnętrzną. Zdolność substancji odżywczej przez utlenianie dostarczania siły żywej dla organizmu zwie się jej „energją potencjalną, fizyczną miarą której jest t. zw. „kalorja", t. j. ta ilość ciepłostek, jaka jest potrzebną dla ogrzania 1 kg. wody o 1° Celsjusza.

Tak, jak przy wykorzystywaniu siły wodnej dla celów praktycznych, wyróżnia się utajoną „energję potencjalną" w spadającej wodzie od uzyskiwanej faktycznie użytecznej siły mechanicznej za pomocą odpowiedniego silnika wodnego, tak samo utajona „energja potencjalna" w danym pokarmie, oznaczana za pomocą t. zw. „kalorymetra", zwie się f i z y k a l n ą, podczas gdy ta część tej ostatniej, która faktycznie zostaje zużytkowywaną przez organizm, nosi nazwę — f i z j o l o g i c z n e j.

Dla najważniejszych ciał składowych ziarna zbożowego otrzymane następujące przeciętne w a r t o ś c i ich k a l o r y c z n e dla 100 gramów ich wagi:

Białko , .	570 kal.	fizykal. a	410 kal.	fizjologicz
węglowodany	410 „	„	400 „	„
tłuszcze	940 „	„	930 „	„

Powyższe oznaczenia kaloryczne świadczą, że węglowodany i tłuszcze są prawie zupełnie spożytkowywane, t. j. tak w kalorymetrze, jak i w organizmie, sprowadzają się do końcowego powstawania z nich kwasu węglowego i wody; natomiast białko, ze względu na to, że część jego, niebędąc w zupełności utleniona w organizmie, zostaje w pewnej swej części pochłoniętą lub wydzieloną z niego, podczas gdy w kalorymetrze ma miejsce zupełne utlenienie białka.

ZAPOTRZEBOWANIE KALORYCZNE.

Liczne doświadczenia stwierdzają następujące d z i e n n e z a p o t r z e b o w a n i e k a l o r y c z n e p o k a r m ó w d l a d o r o s ł y c h o r g a n i z m ó w l u d z k i c h n a k a ż d y k i l o g r a m i c h w a g i:

1.	Przy natężonej pracy . . .	45 — 60	kalorji.
2.	„ średniej „ . . .	40 — 45	„
3.	„ lekkiej „ . . .	35 — 40	„
4.	„ spokojnym trybie życia	32 — 35	„
5.	„ pozostawaniu w łóżku .	30 — 35	„

Dla dorastających zaś organizmów na każdy kilogram ich wagi:

W wieku 2 i pół letnim	2.85	razy więcej
„ 7 „	2.30	„
„ 10 „	1.80	„
„ 14 „	1.50	„
„ 16 „	1.20	„
„ 30 „	1.10	„
Starszym	0.80	„

Tak n. p. człowiek dorosły, ważący 70 kg., pędzący spokojny tryb życia, potrzebuje dziennie do $35 \times 70 = 2450$ kal., podczas gdy 10-letnie dziecko, ważące 30 kg. potrzebuje $35 \times 30 \times 1.8 = 1890$ kal.

Idealna waga człowieka normalnego w dobrym stanie zdrowotnym, odpowiadająca danemu wzrostowi, oblicza się empirycznie w ten sposób, że daną wysokość osobnika, wyrażoną w cm. mnoży się przez spółczynnik liczbowy 0.455, co daje właśnie normalną jego wagę w kg., podczas gdy dopuszczalne najwyższe i najniższe granice wagi osiąga się przy odnośnych spółczynnikach liczbowych: 0.48 i 0.42. Tak n. p. przy wzroście 180 cm. otrzymuje się:

Wagę normalną na 180 cm. × 0.455 — 81.9 kg
najwyższą granicę na 180 cm. × 0.470 — 86.4 kg
a najniższą „ „ 180 cm: × 0.420 — 75.6 kg

Tym sposobem przekraczanie tych granic wagowych świadczy albo o nienormalnej otyłości, lub chudości danego organizmu.

Na podstawie więc powyższych oznaczeń zapotrzebowań kalorycznych daje się z łatwością obliczać potrzebną ilość dzienną kalorji pokarmowej dla każdego danego organizmu ludzkiego odpowiednio do jego wieku i trybu jego życia w danym czasie.

Fizykalne wartości kaloryczne, oznaczane w kalorymetrach dla ziarn i ich przetworów, nie przedstawiają znaczniejszych różnic między sobą, jak o tem świadczy poniższe zestawienie ich. Podczas, gdy takich oznaczeń dla **fizjologicznych wartości kalorycznych** nie posiada się, a to z powodu niemożliwości przeprowadzenia tak różnorodnych badań praktycznych, jakie byłyby do tego konieczne. **Toteż ogólnie tylko daje się tu zauważyć, że dla całych ziarn zbożowych fizjologiczne wartości kaloryczne muszą być najgorsze, dla ziarn zaś obłuskanych i dla kasz są już stopniowo coraz lepsze, a najlepiej wypadają dla mąk ziarnowych; oprócz tego stopień i sposób wypieczenia, względnie ugotowania przetworów ziarnowych, ma znaczny wpływ na fizjologiczną wartość kaloryczną.**

FIZYCZNE WARTOŚCI KALORYCZNE DLA 100 GRAMÓW WAGI DANEGO CIAŁA W KALORJACH.

GATUNEK ZIARNA	Całe ziarna	Ziarna obłuskane	Kasze	Mąki	Krochmal
1. Pszenica . . .	348	358	341	350—359	351
2. Żyto	356	—	—	—	—
3. Jęczmień . .	339	379	354	359	—
4. Gryka . . .	313	353	353	354	—
5. Proso	—	363	—	—	—
6. Owies . . .	336	382	389	395	—
7. Kukurydza . .	361	—	365	362	353
8. Ryż	—	356	—	360	353

D. OGÓLNY PRZEGLĄD CIAŁ POKARMOWYCH.

Dla odżywiania organizmu ludzkiego służą następujące grupy pokarmowe:

1. **Ciała organiczne,** do których zalicza się, potrzebne dla wytwarzania, względnie podtrzymywania materjalnego składu organizmu ludzkiego, obok równorzędnego służenia jako źródła siły dla tworzenia ciepła i wykonywania pracy zewnętrznej, **ciała białkowe, tłuszcze i węglowodany.** Te najważniejsze materjo- i siło-twórcze ciała pokarmowe nie dostają się nigdy do organizmu, jako chemicznie czyste związki organiczne, lecz zawsze są spożywane w połączeniu z innemi grupami pokarmowemi.

2. **Ciała nieorganiczne,** do których, prócz **wody,** zaliczają się następujące sole mineralne, jako **tlenki potasu** (K_2O), **sodu** (Na_2O), **wapnia** (CaO) i **magnezu** (MgO), **tlenniki żelaza** (Fe_2O_3), **bezwodniki kwasu fosforowego** (P_2O_5) **i kwasu siarczanego** (SO_3) **krzemionki** (SiO_2) i **chloru** (Cl), oraz ślady innych elementów. Ciała te dostają się również do organizmu w połączeniu z poprzednią grupą związków organicznych, służących jako pokarm.

Oprócz powyższych dwóch zasadniczych grup pokarmowych używają się poboczne, jako **przyprawy pokarmowe,** liczne korzenie, zioła i różnorodne sztuczne preparaty, które służą tylko dla poprawy smaku i nadania przyjemnego zapachu danemu pokarmowi. Do najważniejszych przypraw pokarmowych zalicza się **sól kuchenną** ($Cl\,Na$), która, łącznie z wodą, stanowi ważny regulator koncentracji molekularnej w sokach, od której zależne są sprawności błonek komórkowych i samych komórek, oraz właściwy stan naszej krwi; właśnie działanie soli kuchennej objawia się najwyraźniej w stosunku do soku żołądkowego, którego zawartość kwasów solnych związaną jest z pewnem minimum chloru. W normalnych warunkach dzienne dostarczanie soli kuchennej w ilości 5 gramów, jest wystarczające, co jednak staje się już niedostatecznem przy silnem poceniu się organizmu, jako odprowadzającem nazewnątrz znaczne ilości soli; **nadmiar zaś soli kuchennej szkodliwy jest dla nerek, toteż nowoczesna nauka odżywiania się ostrzega w tym względzie, a jako dopuszczalne bez szkody dzienne maximum soli kuchennej określa na 15 gramów.**

(c. d. n.).

Kronika.

KALENDARZYK PODATKOWY W MAJU.

W miesiącu maju przypadają terminy płatności następujących ważnejszych podatków bezpośrednich:

do dnia 15 maja — miesięczne wpłaty podatku przymysłowego od obrotu z poprzedniego miesiąca,

do dnia 31 maja — połowa podatku dochodowego obliczonego od wykazanego w zeznaniu dochodu,

w ciągu 7 dni po dokonaniu potrącenia — wpłata podatku dochodowego od uposażeń służbowych, emerytur i prac na najemną płacę.

Nadto płatne są podatki, na które płatnicy otrzymali nakazy płatnicze z terminem wniesienia należności w m. maju.

MIĘDZYNARODOWY TARG W POZNANIU.

Międzynarodowy Targ w Poznaniu, który ma odbyć się w dniach od 3 do 10 maja 1925 r. stanowi dla rozwoju gospodarczego dzielnicy Wielkopolskiej wydarzenie pierwszorzędne.

Targi Poznańskie nabierają coraz większego znaczenia z każdem ich powtórzeniem i niewątpliwie z czasem nabiorą dla Polski conajmniej tej wagi, jak targi wschodnie we Lwowie.

Międzynarodowy charakter ich uwidocznia się coraz więcej. Zagranica, zainteresowana eksportem swych towarów przez Gdańsk, pilnie ma wzrok zwrócony na centrum, tak ważne, jak Poznań.

Londyński przedstawiciel Miejskiego Urzędu Targów w Poznaniu doniósł, że organizuje się wycieczka przedstawicieli angielskich sfer gospodarczych na Targ.

Również Związki szwedzkich, holenderskich eksporterów i importerów i przedstawiciele Izby Handlowej w Konstantynopolu zainteresowały się Targami i zapowiedziały swój udział.

Miejski Urząd Targu w Poznaniu, dowiedziawszy się o wielkiej ilości wycieczek zbiorowych, które mają przybyć celem zwiedzenia tegorocznego Targu, postarał się o bardzo wysoką zniżkę kolejową na podróż dla wszystkich zwiedzających Targ. Zniżka ta wynosi $33^1/_3$%. Do biletów na pociąg pośpieszny dopłaca się tylko różnicę za pośpiech.

Już w tej chwili z większych wycieczek zapowiedziały swoje przybycie:

wycieczka organizowana przez Związek Miast, wycieczki jubilerów, zegarmistrzów, małorolnych z P. S. L. „Piast" i wycieczka z Górnego Śląska oraz Zjazd Rzemieślników.

Miejski Urząd Targu w Poznaniu organizuje w całej Polsce sprzedaż stałych biletów na Targ, upoważniających do zniżki $33^1/_3$% na kolejach państwowych w drodze powrotnej z Poznania.

Wszystkie instytucje i zrzeszenia gospodarcze, chcące ułatwić wyjazd swym członkom na Targ w Poznaniu, winne się zgłaszać do Miejskiego Urzędu Targu o przydzielenie im do rozsprzedania stałych biletów wejścia na tereny Targu w Poznaniu.

Niebawem pojawi się nakładem Miejskiego Urzędu Targu efektowny prospekt, specjalnie przeznaczony dla zagranicy, zredagowany w trzech językach, a mianowicie: w języku francuskim, angielskim i niemieckim.

Na przedniej okładce prospektu widnieć będzie kolorowa mapa Polski z silnie zaznaczonem miastem Poznaniem, jako najdalej wysuniętem na zachodniej granicy Polski. Na tylnej okładce również narysowana będzie mapa Polski, ale już na tle państw europejskich.

Część redakcyjna zawierać będzie opis miasta Poznania z ilustracjami główniejszych budynków i gmachów o wartości architektonicznej, jak również budynków, wzniesionych na terenie Targu Poznańskiego.

Jednocześnie z targami odbędzie się w Poznaniu wystawa miast polskich, na której umieszczone i demonstrowane będą nowoczesne urządzenia miast, jak gazownie, elektrownie, rzeźnie, kanalizacja, wodociągi i t. p.

Odwiedzenie tegorocznych targów będzie bardzo ciekawe i pouczające.

UDZIAŁ CENTRALI HANDLOWEJ MŁYN. POLSK. W TARGACH POZNAŃSKICH.

Dzielimy się wiadomością z naszymi czytelnikami, że Centrala Hadlowa Młynarzy Polskich wystawia w dniach od 3 do 10 maja r. b. na Targach Poznańskich — postaw walcowy i najnowszej konstrukcji łuszczarkę „Omega", reprezentowanej fabryki Joz. Prokopa i S-wie w Pardubicach, fabrykaty której cieszą się powszechnem uznaniem.

Panowie Młynarze będą mogli otrzymywać szczegółowe informacje u przedstawiciela Centrali Handlowej Młynarzy Polskich, który na miejscu na Targach będzie demontrował budowę oraz zalety wystawianych maszyn.

POLSKA LINJA OKRĘTOWA.

Jeszcze w bieżącym roku powstanie Tow. Akc. Żeglugi p. t. „Polska linja okrętowa z siedzibą w Warszawie i Gdyni". W towarzystwie tem zaangażowane będą najpoważniejsze banki krajowe z Bankiem Handlowym na czele. Ministerstwo Skarbu zgodziło się na udzielenie T-wu rządowego subsydjum w postaci kupna części akcji towarzystwa.

Zamierzone przedsiębiorstwo posiadać będzie 6 okrętów handlowych, z których trzy mają być obecnie zamówione w warsztatach trjesteńskich. Pertraktacje w tej sprawie są w toku i wynik ich będzie zależny od przyjęcia warunków polskich, zmierzających do udzielenia 50 proc. długoterminowego kredytu przy spłacie należności za zamówienie.

ZMNIEJSZENIE SIĘ ILOŚCI BEZROBOTNYCH.

Według informacji Państwowych Urzędów Pośrednictwa Pracy ostatnie tygodniowe sprawozdanie z rynku pracy za okres od dnia 28 marca do dnia 4 kwietnia r. bież. wykazało ogólną przybliżoną liczbę 183.640 bezrobotnych. W stosunku do poprzedniego tygodnia liczba ta spadła o 1760 osób, przyczem zaznaczyć należy, że największą ilość bezrobotnych zatrudniono w województwie śląskiem oraz w Inowrocławiu.

TARGI WIOSENNE W PRADZE CZESKIEJ.

Ze względu na blizkie podpisanie traktatu polsko - czecho - słowackiego i pewność, że po ratyfikacji traktatu powstaną jaknajściślejsze wzajemne stosunki gospodarcze między obydwoma narodami, — zamieszczamy wyciąg z artykułu dr. Rzezacza, łaskawie nam nadesłanego.

Wiosenny targ praski cieszył się powodzeniem wśród interesantów krajowych i zagranicznych. Do Pragi zjechali się kupcy z 37 ziem (z 22 europejskich i 15 zaeuropejskich). Znaczny był udział kupców polskich. Przy tej okazji trzeba uczynić wzmiankę o wizycie prezesa Targów wschodnich we Lwowie p. Marjana Turskiego, który, tak na bankiecie urządzonym na cześć gości, jak i na zebraniu, urządzonem przez praską izbę handlową, akcentował absolutną konieczność żywych i ścisłych stosunków gospodarczych polsko - czechosłowackich i wyraził nadzieję, iż się tak stanie po podpisaniu traktatu handlowego.

Przebieg handlowy targów można określić jako zupełnie zadowalający, w kilku gałęziach nawet i niespodziewany.

Szczególnem powodzeniem cieszyły się: targ budowlany z obszerną ekspozycją rozwiązania kryzysu mieszkań (domy czynszowe i rodzinne). Firma która miała do dyspozycji 1000 domków rodzinnych, sprzedała wszystkie. Ceramiczne wyroby budowlane miały zbyt do Konstantynopola i do Niemiec.

Targ aparatów radjofonicznych, poraz pierwszy w Czechosłowacji urządzony, wykazał, iż w przemyśle tym precezyjnością wykonania dorównowywa się państwom zachodnim.

Targ mebli i fortepianów obesłany był przez wystawców czeskich i fabrykantów niemieckich krajów w Czechosłowacji.

Osiągnięto bardzo znaczny zbyt w kraju, oraz do Grecji, Rumunji i do Brazylji.

Targ przemysłu restauracyjnego i handlowego miał zręcznie obmyślone i przygotowane atrakcje (obiady, przyprawy jaj, ryby morskie, raki i t. d.).

Dużo do Polski sprzedano maszyn do obróbki drzewa i towarów alpakowych.

Ze szczególnem zainteresowaniem spotkał się haft i podobne wyroby przemysłu, najsilniej rozwinięte w górach „Rudohora".

Dział prawno-informacyjny.

W SPRAWIE PODATKU DOCHODOWEGO NA ROK PODATKOWY 1925.

(Dz. Ust. 36 z dn. 10/IV 25. Dz. Ust. 38 z dn. 18/IV 25).

Wszystkie osoby fizyczne i prawne jak również spadki wakujące, których dochód na rok 1924 przewyższał granicę dochodu nie podlegającą podatkowi t. j. 1500 zł., — **obowiązane są złożyć zeznania** o dochodzie do wymiaru podatku dochodona rok podatkowy **1925 do 31 maja 1925 roku.**

W zastępstwie osób fizycznych, które co do swego majątku pozostają pod władzą rodzicielską, pod opieką lub kuratelą, oraz w zastępstwie osób prawnych składają zeznania osoby, powołane do ich zastępowania.

Gdy **zeznania nie złożono, lub złożono je po terminie, wymiar podatku będzie uskuteczniony na podstawie materjału, jakim władza rozporządza.**
Termin ten 31 maja nie obowiązuje jednakowoż osób, których główny dochód płynie:

a) z nieruchomości gruntowej, nie przekraczającej 30 ha;

b) przedsiębiorstwa handlowego opłacającego zasadniczy podatek przemysłowy według IV i V kategor'ji wszędzie i według III kategorji w miejscowościach III i IV klasy.

c) z zakładu przemysłowego lub warszatatu rzemieślniczego, wolnego od zasadniczego podatku przemysłowego, lub opłacającego ten podatek wedle VIII kategorji przedsiębiorstw przemysłowych.

d) z domów mieszkalnych, składających się najwyżej z czterech izb.

Osoby te obowiązane są do składania zeznań tylko wtedy, gdy otrzymają osobne wezwanie władzy podatkowej, a w takim razie termin składania zeznań o dochodzie dla tego rodzaju płatników upływa w 30 dni, licząc od dnia następnego po doręczeniu przez władzę podatkową wezwania do złożenia zeznania.

Zeznanie należy składać o wszystkich dochodach, z wyjątkiem dochodów z uposażeń służbowych.

Niezależnie od złożenia zeznania płatnicy obowiązani są uiścić podatek w wysokości połowy tej kwoty, która przypada, w/g. poniżej podanej skali, od wykazanego w zeznaniu dochodu, i dowód uskutecznionej zapłaty w oryginale lub w odpisie, przez płatnika podpisanym, dołączyć do zeznania.

Podatek dochodowy wymierza się według następującej skali:

Stop. dochodu.		Wysokość dochodów w zł.			Podatek w zł.
1	ponad	1.500	do	1.550	31
2	„	1.550	„	1.600	33
3	„	1.600	„	1.700	37
4	ponad	1.700	„	1.800	41
5	„	1.800	„	1.900	45
6	„	1.900	„	2.000	50
7	„	2.000	„	2.100	54
8	„	2.100	„	2.200	59
9	„	2.200	„	2.400	67
10	„	2.400	„	2.600	75
11	„	2.600	„	2.800	84
12	„	2.800	„	3.000	93
13	„	3.000	„	3.200	102
14	„	3.200	„	3.400	112
15	„	3.400	„	3.600	122
16	„	3.600	„	3.800	133
17	„	3.800	„	4.000	144
18	„	4.000	„	4.400	162
19	„	4.400	„	4.800	182
20	„	4.800	„	5.200	202
21	„	5.200	„	5.600	224
22	„	5.600	„	6.000	246
23	„	6.600	„	6.600	283
24	„	6.000	„	7.200	324
25	„	7.200	„	7.800	366
26	„	7.800	„	8.400	411
27	„	8.400	„	9.200	469
28	„	9.200	„	10.000	530
29	„	10.000	„	11.000	605
30	„	11.000	„	12.000	684
31	„	12.000	„	13.000	767
32	„	13.000	„	14.000	854
33	„	14.000	„	15.000	945
34	„	15.000	„	16.000	1.040
35	„	16.000	„	17.000	1.156
36	„	17.000	„	18.000	1.278
37	„	18.000	„	19.000	1.406
38	„	19.000	„	20.000	1.540
39	„	20.000	„	22.000	1.760
40	„	22.000	„	24.000	1.992
41	„	24.000	„	26.000	2.236
42	„	26.000	„	28.000	2.492
43	„	28.000	„	30.000	2.760
44	„	30.000	„	32.000	3.040
45	„	32.000	„	34.000	3.360
46	„	34.000	„	36.000	3.708
47	„	36.000	„	38.000	4.066
48	„	38.000	„	40.000	4.440
49	„	40.000	„	44.000	5.060
50	„	44.000	„	48.000	5.712
51	„	48.000	„	52.000	6.396
52	„	52.000	„	56.000	7.112
53	„	56.000	„	60.000	7.860
54	„	60.000	„	64.000	8.704
55	„	64.009	„	68.000	9.588
56	„	68.000	„	72.000	10.512

Stop. dochodu.	Wysokość dochodów w zł.		Podatek w. zł.
57	ponad 72.000	„ 76.000	11.476
58	„ 76.000	„ 80.000	12.480
59	„ 80.000	„ 88.000	14.168
60	„ 88.000	„ 96.000	15.936
61	„ 96.000	„ 104.000	17.888
62	„ 104.000	„ 112.000	19.936
63	„ 112.000	„ 120.000	22.080
64	„ 120.000	„ 128.000	24.320
65	„ 128.000	„ 136.000	26.656
66	„ 136.000	„ 144.000	29.088
67	„ 144 000	„ 152.000	31.616
68	„ 152.000	„ 160.000	34.400
69	„ 160.000	„ 168.000	37.296
70	„ 168.000	„ 176.000	40.304
71	„ 176.000	„ 184.000	43.424
72	„ 184.000	„ 192.000	46.656
73	„ 192.000	„ 200.000	50.000

Przy dochodzie ponad 200.000 zł. podatek wynosi 50.000 zł. i oprócz tego 2000 zł. od każdych pełnych 8.000 zł. ponad 200.000 złotych.

Do stawek państwowego podatku dochodowego nie mogą być ustanawiane dodatki na rzecz związków komunalnych.

Na obszarze jednak b. dzielnicy pruskiej i górnośląskiej części województwa śląskiego pobiera się podatki do państwowego podatku dochodowego na rzecz gmin i powiatowych związków komunalnych.

Dodatki te wynoszą przy dochodzie podat kowym:

ponad 1.500 zł. do 24.000 zł. — 4% dochodu
„ 24.000 „ „ 88.000 „ — 4,5% „
„ 88.000 „ „ — 5% „

W celu obliczenia na złoto dochodu wyrażonego w markach polskich, należy przerachowywać na złote według przeciętnej wartości złotego z tego okresu czasu w którym został osiągnięty.

Wartość złotego dla poszczególnych lat operacyjnych (gospodarczych) ustalona została rozporządzeniem Ministra Skarbu z dn. 9 marca Dz. Ust. Nr. 28 z dn. 24/III 25 r. poz. 200 — i o którym to rozporządzeniu „Młynarz Polski" pisał w Nr. 6 z dnia 31 marca r. b. w dziale prawno - informacyjnym.

Zaznacza się, że podstawa obliczania dochodu *nie może być przyjęta* odmiennie od złożonego zeznania, jeżeli przedtem nie dano płatnikowi sposobności do udzielenia wyjaśnień władzy, wymierzejącej podatek.

O ile jednak podatnik nie złoży w terminie żądanych wyjaśnień, lub o ile przedstawione przezeń wyjaśnienia nie usuną wątpliwości co do prawdziwości i dokładności złożonych zeznań, wówczas, bez względu na złożone zeznania, komisja przy ustaleniu dochodu kieruje się danemi, jakiemi rozporządza.

NOWE ROZPORZĄDZENIA, KTÓRE MOGĄ ZAINTERESOWAĆ NASZYCH CZYTELNIKÓW.

W numerze 35 „Dziennika Ustaw" z dn. 7 kwietnia b. r. zotało ogłoszone rozporządzenie Min. Spr. Wewnętrznych z dnia 13 marca b. r. pod pozycją 239 o Statucie normalnym, gminnych kas pożyczkowo-oszczędnościowych.

W numerze 37 „Dziennika Ustaw" z dn. 15 kwietnia b. r. pod pozycjamy 252 i 253 zostało ogłoszone Rozporządzenie Ministrów o powszechnym obowiązku służby wojskowej.

W numerze 38 „Dziennika Ustaw" z dnia 18 kwietnia b. r. pod pozycią Nr. 266, zostało ogłoszone rozporządzenie p. Min. Pr. i Op. Sp. w sprawie wykluczenia od prawa do świadczeń zabezpieczeniowych osób zabezpieczonych na wypadek bezrobocia, pozostających bez pracy na skutek choroby, inwalidztwa, strajku lub też przewinień, które na mocy obowiązujących ustaw powodują wydalenie z pracy.

PRZYWRÓCONE DNIE ŚWIĄTECZNE.

W Nr. 37 „Dziennika Ustaw" ogłoszona została ustawa z dnia 18 marca, przywracająca następujące 4 święta, skasowane rozprządzeniem Prezydenta Rzplitej z dn. 15.XI 1924 r.

Przywrócone zostały od 7 kwietnia r. b. święta następujące: 1).Oczyszczenie Najświętszej Marji Panny — 2 lutego, 2). drugi dzień Wielkiej Nocy, 3). drugi dzień Zesłania Ducha Świętego, 4). drugi dzień Bożego Narodzenia — 26 grudnia.

PAŃSTWOWY BANK ROLNY A SPÓŁDZIELNIE KREDYTOWE.

Państwowy Bank Rolny, komunikatem do urzędów gminnych donosi, że mieszkańcom tych miejscowości w których, względnie w pobliżu których, znajdują się spółdzielnie kredytowe — kredytu wprost udzielać nie będzie, a tylko za pośrednictwem tychże spółdzielni kredytowych. W tym celu w miarę możności zasilać będzie kredytem centrale spółdzielczych instytucji finansowych.

Spółdzielnie na ten cel będą otrzymywać kredyt w swoich własnych centralach; pozatem jednak powinny starać się zwiększać swoje fundusze obrotowe, szerząc ideę składania oszczędności przez ludność wiejską w spółdzielniach kredytowych — zapotrzebowanie bowiem kredytu drobno-rolniczego jest tąk duże, że z funduszów posiadanych przez Państwowy Bank Rolny na ten cel będzie można udzielać kredytów jedynie — niezbędnie i najbardziej potrzebującym.

PODATEK MAJĄTKOWY.

Wymiar podatku majątkowego, a właściwie jednorazowej daniny majątkowej został przez władze skarbowe na całym terenie Rzeczypospolitej ukończony.

Chodzi obecnie o dokładne obliczenie co dały grunta, wiekszy handel, przemysł i inni. W tym celu urzędy skarbowe zajęte są podziałem, dokonanych wymiarów, na 3 kategorje płatników według uprzednio dokonanych wykazów.

W najbliszych dniach upływa już termin wyznaczony przez zwierzchnie władze skarbowe dla przygotowania opracowanych wykazów. Wykazy te dzielące płatników na wspomniane 3 kategorje, przesłane zostaną do Ministerstwa Skarbu, które ustali, czy kontygent w wysokości 1 miljarda fr. złotych został osiągnięty.

Każda grupa płatników winna dać kwotę wyznaczoną w swoim czasie przez Sejm. W razie jeżeli okaże się, iż osiągnięty wynik, na podstawie uchwał Komisji Szacunkowych, przyniósł więcej, Ministerstwo Skarbu, wyda zarządzenie, zniżające stopę podatku dla tej grupy płatników, która dała więcej niż przewidywał wyznaczony kontygent.

Natomiast gdy okaże się, iż jedna z trzech kategorji płatników nie przyniosła sumy wyznaczonej w kontygencie, to dla tej grupy odnośnem rozporządzeniem zostanie podwyższona stopa podatkowa.

W roku bieżącym podatek majątkowy według preliminarza budżetowego przynieść ma sumę 333 miljonów złotych,obniżona przez komisję budżetową do 300 miljonów.

Z życia związkowego.

DO PP. WŁAŚCICIELI MŁYNÓW!
ODEZWA.

W Państwowej Szkole Przemysłów Rolnych w Bydgoszczy na wydziale Młynarskim studjuje kilkudziesięciu młodzieńców, zapoznając się z budową maszyn młynarskich, o zasadach pracy tych maszyn, jak również specjalizują się w umiejętności przerobu zboża na mąkę i kaszę rozmaitych odmian i rodzajów.

Chcąc jednak umożliwić im bardziej ścisłe zespolenie szkoły z praktyką p. inż. Małyszczycki Stanisław, profesor tejże szkoły, projektuje dla swych wychowańców zajęcia praktyczne w odpowiednich młynach.

W tym celu, na skutek prośby p. profesora Myłyszczyckiego, Związek Młynarzy Polskich niniejszem zwraca się do ogółu Panów Właścicieli młynów z prośbą o umożliwienie 14 słuchaczom praktyki w swych młynach.

Udzielenie praktyki wskazanem byłoby w miesiącach od połowy czerwca do połowy września, względnie na lipiec i sierpień, przyczem każdy praktykujący poddałby się rygorom pracy, za którą wszakże pragnąłby otrzymać, prócz mieszkania i całodziennego wiktu, chociażby najskromniejsze wynagrodzenie.

Słuchacze mają za sobą już dwa kursa szkoły przemysłowej, mogliby być rozmieszczeni pojedyńczo lub najwyżej po dwóch w jednym młynie w rozmaitych okolicach Polski.

Z uwagi, że w interesie młynarstwa leży dążenie do podniesienia poziomu przysposobienia pracowników kierowniczych dla fachowej obsługi, jak również dobro młodego pokolenia, uważamy, że odezwa wywoła szczere zainteresowanie i w najkrótszym czasie otrzymamy odpowiednie zgłoszenia, za które zgóry dziękujemy.

Zgłoszenia o praktykantów prosimy kierować na imię prof. Stanisława Małyszczyckiego pod adresem: Bydgoszcz, ul. Kopernika 4.

CIECHANOWSKI ODDZIAŁ ZWIĄZKU MŁYNARZY POLSKICH.

W dniu 5 kwietnia b. r. odbyło się w lokalu p. Gostkiewicza, przy ul. Płońskiej Nr. 40 w Ciechanowie zebranie ciechanowskiego Oddziału Zw. Mł. Polskich. Obecnych było na zebraniu 22 członków i delegat Zw. Mł. P. w Warszawie, p. Lewandowski Feliks.

Na porządku dziennym było sprawozdanie Zarządu, sprawy organizacyjne oddziału i wolne wnioski.

Przewodniczył prezes Oddziału, p. Ryglewicz Roman.

Sprawozdanie z działalności Oddziału za czas ubiegły wygłosił p. Mystkowski, sekretarz Oddziału. Podał do wiadomości obecnym, że w celu poinformowania Urzędu Skarbowego o istotnej pracy i dochodowości w młynach za II półrocze 1924 r., byli wybrani delegaci od Oddziału, jako rzeczoznawcy w osobach pp. Gostkiewicza i Mystkowskiego.

Na konferencji w Urzędzie Skarbowym po długich debatach i targach, ustalono normy obrotowe dla młynów i wiatraków pow. Ciechanowskiego daleko niższe niż były przewidziane i ustalone na konferencji w Zw. Mł. P. w Warszawie z przedstawicielami Ministerstwa Skarbu.

Jakkolwiek Urząd Skarbowy nie chciał przychylić się w całości do stanowiska, zajętego przez delegatów, jednakże poczynił poważne ustępstwa na korzyść pp. młynarzy. Przeciętnie podatki zostały wyznaczone w wysokości od 10 do 50 złotych, zależnie od miejsca położenia młyna i pracy na nim.

Po sprawozdaniu przystąpiono do dyskusji.

Stwierdzono, że nakazy płatnicze za II-e półrocze 1924 większość członków już otrzymała. Członkowie, niezadowoleni z wymiaru, mają wnosić umotywowane odwołania do Komisji odwoławczej w/g. tekstu, opracowanego przez Zw. Mł. P. w Warszawie.

Również postanowiono zwrócić się do Zw. Mł. P. z prośbą, ażeby tenże zniósł się z Urzędem Skarbowym w Ciechanowie w sprawie poczynienia odchyleń od norm, przyjętych przez tutejsze władze skarbowe.

Członek Oddziału, p. Lewandowski wyraził żal, że Urzędy Skarbowe nie dają wiary zeznaniom płatnika i nakładają podatki bez ścisłych danych. Wzywa więc Oddział Ciechanowski, jak również Zarząd Zw. Mł. P. do zainterwenjowania tam, gdzie potrzeba ażeby tego rodzaju postępowanie raz na zawsze ustało; jest bowiem ubliżające dla obywatela nie wierzyć jego zeznaniom. Władze natomiast winny znaleźć sposób ukrócenia nadużyć ze strony niesumiennych płatników, chcących się uchylić od płacenia słusznych podatków lub fałszywie zeznających.

Następnie postanowiono na przyszłość powiadamiać swych członków o zebraniach, nie za pomocą księgi, wędrującej z ręki do ręki, lecz za pomocą listów, skierowanych do pewnych punktów w powiecie. Członek Oddziału po otrzymaniu takiego listu winien w najkrótszym czasie powiadomić o zebraniu najbliższych swych sąsiadów.

Na wniosek przedstawiciela Zw. Mł. P. postanowiono prenumerować „Młynarza Polskiego", gdyż zrozumiano, że każda dziedzina przemysłowa, posiadająca własną organizację i rozpromieniowana działalność łatwo może przeprowadzać akcję swej organizacji i szerzyć jej ideę. W tym celu każdy, którego młynarstwo interesuje, kto chce wiedzieć, co się dzieje w życiu młynarstwa całego kraju, a wreszcie, aby osobą swoją przyczynić się do wzmocnienia własnej instytucji zawodowej, winien prenumerować swą gazetę. Należność za prenumeratę wniesiono na ręce delegata Zw. Mł. Polsk. i na tem posiedzenie zakończono.

Od siebie musimy dodać, że Zarząd Ciechanowskiego Oddziału naszego Związku zasłużył na wyrazy prawdziwego podziękowania za obronę członków w miejscowym Urzędzie Skarbowym, jak również za spełnienie obowiązku w stosunku do rodzimej organizacji, jaką dla nich jest Związek Młynarzy Polskich, przez regularne nadsyłanie składek członkowskich.

Związek Młynarzy Polskich ma zamiar zainicjować pomoc w sprowadzeniu dla swych Członków większej ilości żyta i pszenicy z zagranicy.

W celu zorjentowania się co do wysokości ewentualnego zamówienia, upraszamy Członków naszego Związku o nadsyłanie w terminie możliwie najkrótszym przypuszczalnych swych zapotrzebowań.

Dział gospodarczy.

DLACZEGO PODNIESIONO OPŁATY ZA PASZPORTY ZAGRANICZNE?

Opłaty za paszporty zagraniczne z dniem 1 kwietnia r. b. zmieniono i wynoszą: za zwykły paszport zagraniczny — 250 zł., za ponowne zezwolenie na wyjazd zagranicę — 250 zł., za wielokrotny paszport zagraniczny, bez obowiązku każdorazowego uzyskania zezwolenia na ponowny wyjazd — 750 zł., za ulgowy paszport na wyjazd zagranicę w celach handlowych — 25 zł., za ulgowe zezwolenie na ponowny wyjazd w tychże celach — 25 zł., za ulgowy paszport zagranicę w celach naukowych, społecznych, brania udziału w międzynarodowych zjazdach i leczenia się — 20 zł., paszport żeglarski — 3 zł.

Robotnicy i osoby udające się zagranicę w celach zarobkowych otrzymują paszporty bezpłatnie przy posiadaniu wymaganych dowodów.

Przytem zwracamy uwagę, że paszporty wielokrotne wydawać mogą starostwa oraz magistraty miast wydzielonych, wszystkie inne paszporty jak dotychczas województwa.

W związku z powyższem Min. Spraw Wewnętrznych (Generalna Dyrekcja Służby i Zdrowia) poleciła pp. wojewodom wydać zarządzenie, aby świadectwa lekarskie, uprawniające do uzyskania paszportów ulgowych na wyjazd zagranicę w celach leczniczych, wydawali lekarze urzędowi jedynie i wyłącznie w tych wypadkach, w których leczenie w kraju jest zupełnie niemożliwe lub też połączone ze specjalnemi dużemi trudnościami.

Tak znaczne podniesienie opłat paszportowych wywołane zostało masowemi wprost wyjazdami zagranicę. W ostatnich kilku miesiącach wydano około 100.000 paszportów, a ponieważ na każdy paszport wywiezione było z kraju conajmniej 1000 zł. w sumie, więc pozostawiono zagranicą nie mniej niż 100 miljinów złotych t. j. tyle, ile wynosi kapitał zakładowy Banku Polskiego. W rzeczywistości wywieziono zagranicę daleko większe sumy, gdyż wielu z wyjeżdżających mieli pozwolenia na wywóz większych sum ponad 1000 zł., inni znów mieli dosyłane pieniądze z kraju na podstawie zaświadczeń konsulatów polskich zagranicą.

Jak wiadomo bilans handlowy Polski za ubiegły rok dał nadwyżkę importu w sumie przeszło 200 milj. zł., pierwsze miesiące tego roku nie tylko nie znamionują poprawy, ale dalsze i to znaczne pogorszenie. W tych warunkach całe społeczeństwo musi sobie z tego dokładnie zdać sprawę i wszyscy muszą współdziałać poprawie położenia, inaczej żadne pożyczki zagraniczne nie będą mogły nam pomóc i nawet kurs złotego mógłby być zachwiany.

Niewątpliwie dla wielu osób, potrzebujących faktycznie leczenia zagranicą, nowe rozporządzenie o opłatach paszportowych utrudni wyjazd, gdyż zdobycie zaświadczeń urzędowych lekarzy o konieczności kuracji zagranicą będzie sprawą bardzo mozolną, ale jednocześnie dzięki temu zarządzeniu wszyscy ci, którzy duże sumy polskich pieniędzy wywożą zagranicę, będą zniewoleni ponieść pewne koszty na dobro kraju. O ile nam wiadomo, obecnie ustalone opłaty będą jeszcze znacznie podwyższone.

W celach polepszenia naszego bilansu handlowego, należałoby także bardzo ograniczyć przywóz

różnych przedmiotów zbytku, jak owoce południowe, wina, likiery, jedwabne tkaniny, perfumerję i t. d., bez których nie trudno będzie się nam obyć, a które na stan finansowy państwa wpływają bardzo ujemnie.

I tak w roku 1924 przywieziono owoców południowych za 29 miljonów, jedwabi za 34 miljonów, bakalji za 14 miljonów, galanterji za 14 miljonów, odzieży (przeważnie wykwintnej) za 21 miljonów, skór wyprawnych i obuwia za 74 milj.

Jeżeli więc Rząd nie powstrzyma dalszego importu artykułów zbytku, gotowa się zaprzepaścić cała pożyczka amerykańska, a i realizacja budowy nowych linji kolejowych, floty, domów mieszkalnych może być poważnie zachwiana.

Takich to skutków można oczekiwać po naszej bezmyślnej rozrzutności.

Na te okoliczności zwrócono już uwagę na ostatniem posiedzeniu Rady Banku Polskiego, wobec zatrważającego zmniejszania się zapasu walut.

PARĘ SŁÓW O PASACH.

Każdy z nas, młynarzy, wie doskonale, czem są pasy w młynie. Szczególniej wtedy zdajemy sobie sprawę, gdy pas zbytnio się wyciąga lub zerwie. Pospolity i codzienny ten wypadek — zawsze zdarza się nie w porę, a wtedy zwykle nie posiadamy troku lub śrubek pod ręką, ażeby pasy poprawić. W młynie następuje zamęt, wobec konieczności zatrzymania maszyny na pewien czas, co wywołuje brak roboty na następną maszynę i w rezultacie młyn staje. Czasami pęknięcie lub silny poślizg i spadnięcie pasa gdzieś na górze, wywołuje dobrze znany „szanc" a w konsekwencji dłuższe częściowe zatrzymanie młyna, a jeżeli to będzie pas główny, — cały młyn staje; następuje przymusowa przerwa, potrzebna dla dokonania niezbędnych poprawek, czas płynie, a z nimi koszta robocizny, opału i t. d. Wszelkie nadprogramowe tego rodzaju przerwy są bardzo kosztowne, a więc winniśmy podjąć starania, aby ich unikać.

W ubiegłym roku na przednówku przeprowadzałem gruntowną i staranną rewizję pasów. Wszystkie szycia sprawdzono, poprawiono; bardziej zużyte pasy zamieniłem nowemi. Pasy te nabyłem w kilku niepewnych firmach, czego dziś żałuję, gdyż doskonałe pasy mogłem nabyć w Ceutrali Handlowej Młynarzy Polskich. Po żniwach, gdy przystąpiłem do zwiększonego przemiału, znowu dało się odczuć zwykłe niedomaganie napędu pasowego i trudno było temu zaradzić. Jednakże niema tego złego, coby na dobre nie wyszło. Zacząłem poważnie myśleć i zastanawiać się nad tą sprawą. Zauważyłem, że stare, już wyciągnięte pasy były sztywne i przy większem obciążeniu dawały duży poślizg. Jako zabezpieczenie przeciwdziałające, stosowałem różne pasty, woski, kalafonję suchą lub topioną z olejami, wszystko to z efektem krótkotrwałym. Smary te w połączeniu z kurzem oblepiały tylko pasy i koła pasowe, przyczem pasy bardziej sztywniały, a przyczepność się zmniejszała. Nowe zaś pasy znów ciągnęły się bez końca. Przekonałem się przeto na własnej skórze, że groszowe oszczędności na kupnie marnych pasów w rzeczywistości przynoszą złotowe straty przy eksploatacji.

Jedyne lekarstwo, aby w tych warunkach pasy chciały ciągnąć—trzeba utrzymywać je mocno naprężone. Czynić tego jednak stale nie można, gdyż łożyska silnie się nagrzewają i wywołać mogą pożar. Następnie tarcie w łożyskach i zwiększone zużycie tasiemkowych wytwarza stratę siły pociągowej, zmniejsza produkcyjność, a co zatem idzie, dochodowość.

W swoim czasie zaznajomiłem się z pewnym inżynierem-mechanikiem, który dużo czasu poświęcił sprawom pasowym, tak niesłusznie u nas bagatelizowanym. Zwróciłem się więc do niego o radę i pomoc. Wtedy w rozmowie zauważył, że chcąc kwestję rozstrzygnąć praktycznie i dobrze, należy mieć na uwadze, by pasy były smarowane tak samo, jak każdy inny mechanizm, aby uchronić ustawicznie trące się o siebie włókna tkanki pasowej przed przedwczesnem przepaleniem i rozerwaniem. Do tego celu musi być użyty właściwy rodzaj smaru, a nie kompozycje w rodzaju wosku, kalafonji, oleju mineralnego i t. p., które dają wynik krótkotrwały, i zbyt szybko niszczą skórę pasa.

W Ameryce najpierw zrozumiano, że głównym warunkiem skutecznym zapobieżenia poślizgowi pasów i jego następstwom jest zapewnienie doskonałego przylegania wzajemnego powierzchni obwodu kół pasowych i samych pasów przez zmiękczenie tych ostatnich właściwym preparatem. Preparat ten przywraca pasom ich pierwotną elastyczność i miękkość. Po wielokrotnych próbach i badaniach uznano za najlepsze podnieść gatunek oleju, szeroko stosowanego w garbarstwie przy fabrykacji skór. Po wyczerpujących doświadczeniach otrzymano najwyższy, możliwy wogóle do produkowania, gatunek oleju rogowego, pozbawiony stearyny i jakichkolwiek szkodliwych lub zbędnych domieszek, nazwany „Ox-Oil-Ox" co znaczy „ z wołu do wołu", którego działania jest nieprzemijające, lecz trwałe.

Po długich poszukiwaniach i zabiegach udało mi się nareszcie otrzymać pewną ilość tego preparatu i niezwłocznie zastosowałem go do moich pasów.

Kilka miesięcy eksploatacji młyna impregnowanemi pasami, rozwiało wszelkie moje wątpliwości i dało wyniki nader pomyślne. Pasy przestały się ślizgać, pracują lekko naprężone, walce i inne maszyny pracują bez przerw i ze stałą ilością swych obrotów, przez co wydajność maszyn się zwiększyła.

Z pasami od tego czasu nie mam poważniejszych kłopotów, gdyż ustawiczny poprzedni ich remont prawie ustał, ograniczony do wymiany zużywających się troków. Troki to też słaba strona naszej gospodarki pasowej w młynach, — o tem napiszę wszakże kiedyindziej.

Muszę też jeszcze nadmienić, iż wspomniany „Ox-oil-ox" zdaje się być doskonałym również smarem maszynowym i posiadać wysoką zdolność chłodzenia upracie grzejących się łożysk. Miałem dwa pasowe łożyska: przy walcach i szmerglówce, — po zastosowaniu do nich oleju rogowego, rozgrzewanie się łożysk ustało.

Zauważam jednak, że jak wszystko ma słabe strony swoje, ma ją też i olej rogowy — to jest — cenę. Mając zaś na uwadze jego zalety — drogi nie jest. Z tego też powodu uważam za swój obywatelski obowiązek zwrócić uwagę kolegów młynarzy na powyżej przytoczone fakty, sprawdzone osobiście, przez co może zachęcić i innych do prób w tym kierunku.

Zygmunt Repsz
właściciel młyna wodnego w Chodakowie, poczta
Sochaczew z. warszawskiej.

Olej Ox-oil-x znajduje się w sprzedaży w Centrali Handlowej Młynarzy Polskich, dokąd też kierować należy ewentualne zamówienia.

Rynek zbożowy.

	10/IV	15/IV	25/IV	UWAGI
Warszawa				
Pszenica	41.00	40.00	40.50	fr. st. załadowcza
żyto	34.50	34.50	34.50	„ „ „
mąka żytnia	—	—	—	*) loco Warszawa.
otręby żytnie	24.00	23.00	23.00*)	
jęczmień (browarny)	29.00	30.00	29.50	fr. st. załadowcza
owies	28.00	28.00	29.00	„ „ „
Poznań				
pszenica	40.00	39.50	40.00	loco Poznań
żyto	34.50	32 75	32.25	„ „
jęczmień	28.00	28.50	29.50	„ „
owies	29.00	27.00	27.50	„ „
mąka żytnia 70%	—	—	42.00	„ „
otręby żytnie	—	—	—	„ „
Lwów				
pszenica	40.50	40.00	39.00	loco Lwów
żyto	32.00	31.50	31.50	„ „
jęczmień	25.50	26.50	27.50	„ „
owies	26.00	28.00	28.50	„ „
otręby żytnie	—	—	—	„ „

*) Ceny podane za 100 kgr.

Rynek pieniężny.

10/IV — 25/IV 1925.

	10/IV	14/IV	16/IV	20/IV	25/IV
Dolary St. Zjedn.	5,19	5,18	5,20	5,17½	5,18½
Funty angielskie	24,80	24,90	24,85	24,80	24,97
Franki szwajcarskie (za 100 fr.)	100,00	100,00	100,50	100,40	100,65
„ francuskie (za 100 fr.)	26,90	27,00	26,80	27,30	27,00
Korony czeskie (za 100 kor.)	15,00	15,10	15,10	15,44	15,40

Spieszcie z wpłacaniem składek!

Roczna składka członkowska zgodnie z uchwałą Walnego Zebrania Delegatów Oddziałów Związku dn. 27 maja 1923 r. wynosi:

Od wiatraków i młynów jednozłożeniowych **10 klg. żyta.**

Od wiatraków o 2-ch i więcej złożeniach po **10 klg. od złożenia.**

Od młynów o 2-ch i 3-ch złożeniach po **20 klg. od złożenia.**

Od młynów o 4-ch i 5-ciu złożeniach po **35 klg. od złożenia.**

Młyny powyżej 5-ciu złożeń po **45 klg. od złożenia.**

Majstrowie, kierownicy młynów, monterzy, technicy płacą rocznie równowartość **10 klg.**

Czeladnicy, praktykanci równowartość **8 klg. żyta.**

Za złożenie liczy się pojedyńczy postaw walcowy (podwójne postawy walcowe oblicza się w stosunku 2-ch złożeń), **jedna para kamieni, perlak i jagielnik.**

Równowartość 1 klg. żyta wynosi obecnie 30 groszy.

Wpisowe jednorazowe dla nowych członków wynosi 5 złotych.

Należności można przesyłać na nasze konto w P. K. O. № 1615.

Poradnik gospodarski.

KILKA UWAG DLA HODOWCÓW DROBIU.

Gruźlica u kur.

Często stajemy bezsilni i niczem nie możemy sobie wyjaśnić przyczyn gwałtownego chudnięcia kur i indyków, a następnie z rezygnacją przyjmujemy padanie ryczałtowe naszego drobiu.

Oczywiście nie znając przyczyny choroby, nie możemy jej zapobiec, konstatujemy jednak że sztuki zdechłe posiadają wątrobę powiększoną i całą w gruczołach białych.

Ku przestrodze więc wyjaśniamy, że tego rodzaju objawy zdarzają się tylko u drobiu chorego na gruźlicę. Żadne odseparowywanie zdrowych sztuk od chorych, jak również słabe dezynfekowanie kurnika nie pomaga, — gdyż gruźlica jest bardzo uporczywą, a zwalczanie jej jest niezmiernie utrudnione.

Pierwszą czynnością jest bezwzględne wybicie podejrzanych sztuk i spalenie takowych, lub bardzo głębokie zakopanie.

Drugą — odosobnienie zagrożonego gniazda od reszty drobiu i ograniczenie jego swobody, aby zarazki gruźliczne nie były nadal rozrzucane na wielkiej przestrzeni.

Trzecią — dezynfekcja kurników bardzo dokładna, ewent. spalenie naczyń drewnianych, a nawet i grzęd. Wnętrze kurników wybielić, dodając do wapna nieco kreoliny lub kwasu karbolowego. Po gruntownym wyczyszczeniu wykadzić obficie siarką lub formaliną.

Należy również całe obejście wyczyścić i przynajmniej przez rok drobiu nie dopuścić.

O ile podane środki nie pomogą, kurniki przenieść w inne znacznie odległe miejsce i obsadzić drobiem zupełnie zdrowym.

Jaja wylęgowe.

Jaja wylęgowe, czy to sprowadzane czy wysyłane do dalszych okolic, wymagają pewnych ostrożności w obchodzeniu się z niemi. Winne być dobrze opakowane w mięki papier i ułożone w siano, lub drobne strużyny, najlepiej w odpowiednim koszyku z pałączkiem, gdyż nie lubią silnych wstrząśnień.

Po odbiorze jaj i rozpakowaniu ułożyć je w miejscu o niewysokiej temperaturze i pozostawić w spokoju na 24 — 36 godzin. W tym czasie przygotować gniazda dla wylęgu w zacisznem, nieduszném i nieco zaciemnionem miejscu. Na spód gniazda dobrze jest ułożyć darni z ziemią, aby jaja miały wilgoć.

Pod kwokę nie należy dawać jej za wiele. Najlepiej 18 — 20 sztuk.

Pokarm dla piskląt noworodków dobrze przygotować następująco: bierze się 2 jaja, rozbija się je widelcem, gdy zaczną się pienić, wlać szklankę mleka i postawić na ogień, gdy się zetnie wycisnąć serwatkę — pozostały serek jest doskonałym pokarmem. Dobrze jest również dawać pisklętom utłuczoną bułeczkę lub prażone krupki.

Wydawca: Związek Młynarzy Polskich (Stanisław Pytlewski). Redaktor: Marjan Rutkowski.